

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 15 вересня 2021 р. № 957
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 483 від 26.04.2022
№ 979 від 30.08.2022}*

Відповідно до **частини другої** статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити **Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти**, що додається.

2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);

постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).

4. Ця постанова набуває чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957

ПОРЯДОК
організації інклюзивного навчання у закладах загальної
середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку](#)

забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з [додатком 1](#), а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єднаного класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що

відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною **додатком 2**, або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною **додатком 3**.

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учням відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають

цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) “Про соціальні послуги” та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. [№ 585](#) “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Додаток 1
до Порядку

РІВНІ
підтримки в освітньому процесі у закладах загальної
середньої освіти

Рівні нада ння підт римк и	Критерії визначення	Умови забезп ечення підтри мки	Фінан сове забезп ечення	Механі зм отрима ння підтри мки в освітнь ому процес і	Індивіду альна освітня траєктор ія, механізм її реалізаці ї	Забез печен ня допо міжн ими засоб ами для навча ння	Обла штува ння освітн ього середо вища	Проведен ня поточног о, семестро вого та річного оцінюван ня та/або державно ї підсумко вої атестації
---	------------------------	--	-----------------------------------	---	---	--	--	--

Пер
ший
рівен
ь

(над на підставі не без підтри передбач викор забезп на основі
ається проведення створю додатк мка в ає: истан ечуєть загальни
я оцінки ється ового освітнь _ ня ся х
учня потреби інклюз фінанс ому розробле загал універ критеріїв
м з учня в ивний ування процес ння та ьних сальн оцінюван
особ наданні клас і виконан матер ий ня
ливи підтримки у передб ініціює іалів дизай на основі
ми закладі ачаєть ться та ня викор н загальни
освіт освіти та надаєт альної викор заклад х
німи протоколу ься

потр про її	-	силами програм	ня	у	підходів
ебам проведення	провед	та	и	загал	освіти оцінюван
и (додаток 2	ення	ресурс	розвитку	ьних	ня з
(далі до Порядку	оцінки	ами ;	підру		урахуван
- організації	потреб	заклад	- підбір	чників	ням
учні) інклюзивно	и учня	у	матеріалі	в	можливо
, які го навчання	в	освіти	в, форм	фінан	сті їх
мають у закладах	наданн	за	роботи	суван	адаптації
ь загальної	і	заявою	під час	ня	та з
труд середньої	підтри	одного	організа	закупі	урахуван
нощі освіти)	мки у	з	ції	влі	ням
I закладі	освіти	батьків	освітньо	облад	особливи
ступ наявність	-	(іншо	го	нання	х освітніх
еня бар'єрів	наданн	о	процесу;	не	потреб
проя (відповідно	я	законн	-	здійс	учня
ву до однієї	учням,	ого	предст	проведен	ся
(поо або кількох	які	авника	ня	консульт	
дино сфер	мають	) учня:	ацій	учасників	
кі, розвитку),	трудно	керівн	в	освітньо	
незн що	щі I	ик	заклад	го	
ачні) перешкоджа	ступен	у	освіти	процесу	
ють	я	утворю	із	можливи	
успішному	прояву,	є	команд	м	
функціонув	підтри	у	психол	залученн	
анню	мки в	ого-пе	ого-пе	ям інших	
(навчанню/з	освітн	дагогіч	фахівців;		
аємодії/	ьому	ного	-		
ігровій	процес	супров	посилен		
діяльності/	і;	оду;	у увагу з		
мобільності	-	команд	боку		
) в закладі	провед	а	психолог		
освіти	ення	психол	а закладу		
потреба у	регуля				
створенні	рних				
незначних	нарад-				
пристосува	консул				
нь					

освітнього бтацій
середовища педаго
гічних
оцінювання праці
досягнень ників
заклад
у
освіти;
-
оцінюв
ання
вибран
их
методі
в;
-
наданн
я
консул
ьтатив
ної
допом
оги
корекц
ійним
педаго
гом,
вчител
ем-лог
опедом
,
практи
чним
психол
огом;
-
наданн

ого-пе освіти до
дагогіч учня;
ного -
супров створенн
оду я
провод команди
ить психолог
оцінку о-педаго
розвит гічного
ку супровод
учня та у;
визнач - не
ає потреб надають
у у ся
наданн додатков
і і
підтри корекцій
мки но-розви
першог ткові та
о рівня психолог
або о-педаго
рекоме гічні
ндує послуги
зверну (заняття)
тися заняття
для проводять
провед ься за
ення розкладо
компле м класу
ксної
психол
ого-пе
дагогіч
ної
оцінки
розвит
ку

я	особи
логопе	до
дични	інклюз
х	ивно-р
послуг	есурсн
в	ого
логопе	центру
дични	;
х	на
пункта	підстав
х	і
систем	рішенн
и	я
освіти	команд
відпові	и
дно до	психол
визнач	ого-пе
ених	дагогіч
потреб	ного
учня	супров
	оду
	щодо
	наданн
	я
	підтри
	мки
	першог
	о
	рівня,
	склада
	ється
	індивід
	уальна
	програ
	ма
	розвит
	ку

Друг
ий
рівен
ь

(над наявність створю фінанс підтри необхідн викор забезп на основі ається бар'єрів ється ування мка в о истан ечуєть загальни я (відповідно інклюз визнач освітнь розробит ня ся х учня до різних ивний ається ому и та загал універ критеріїв м, сфер клас відпов процес виконати ьних сальн оцінюван які розвитку), підтри ідно і індивіду підру ий ня з мають що мка до надаєт альну чникі дизай можливіс ь перешкоджа надаєт потреб ься на програм в для н, у тю труд ють ься за учня підстав у навча разі адаптації ноці успішному умови для і заяви розвитку ння, немож умов II функціонув наявно проведен одного та адапт ливост проведен ступ анню сті ення з індивіду ація і його ня еня (навчання/ виснов (надан батьків альний загал забезп оцінюван проя взаємодії/іг ку ня) (іншог навчальн ьних ечення ня з ву ровій інклюз корекц о ий план матер - урахуван (труд діяльності/ ивно-р ійно-р законн (за іалів розум ням ноці мобільності есурсн озвитк ого наявност та не особливи легк) в закладі ого ових предст і) учня підру прист х освітніх ого освіти центру та авника передбач чникі осуван потреб ступ потреба у: про психо) учня ається: в, ня, учня еня - здійсненні компле едагог виснов - ма туванн під час проя (комплексної ксн у ічних ку про адаптаці надру я проведен ву) психолого-п психол ічень ку про я змісту кован ресурс ня оцінюван едагогічної ого-пе занять компле я навчання их ної ня оцінки дагогіч г), психол ; шриф кімнат враховую розвитку ну оплати ого-пе - том и ться особи в оцінку послуг дагогіч методич Брайл адаптація інклюзивно розвит ку асисте ну на я або процедур -ресурсном нта оцінку підтримк збіль и за у центрі; особи вчител розвит а шени часом та

- створенні передб	я та	ку	педагогі	м	змістом
пристосува	ачаєть	закупі	особи,	чних	шриф
нь	ся:	влі	надано	працівни	том
освітнього	-	допомі	го	ків	відпо
середовища	провед	жних	інклюз	закладу	відно
(індивідуал	ення	засобі	ивно-р	освіти	до
ьної	консул	в для	есурсн	-	потре
програми	ьтацій	навчан	им	консульт	б
розвитку,	учасни	ня	центро	ації	учня
навчального	ків		м	учасникі	забез
плану учня,	освітн	забезп		в	печен
дизайну	ього	ечуют		освітньо	ня
приміщень	процес	ься		го	учня
тощо	у з	доплат		процесу	допо
відповідно	фахівц	и		з	міжн
до потреб);	ями	відпов		фахівцям	ими
-	інклюз	ідно		и	засоб
допоміжних	ивно-р	до		інклюзив	ами
засобах для	есурсн	Закону		но-ресур	для
навчання,	ого	Україн		сного	навча
додатковій	центру	и “Про		центру,	ння
підтримці;	;	повну		зокрема	відпо
-	-	загаль		педагогі	відно
присутності	розроб	ну		чними	до
асистента	лення	середн		працівни	визна
вчителя	індиві	ю		ками	чених
	дуальн	” та		закладів	потре
	ої	постан		спеціаль	б
	програ	ови		ної	закупі
	ми	Кабіне		освіти;	вля
	розвит	ту		-	облад
	ку,	Мініст		посилена	нання
	індиві	рів		увага з	на 10
	дуальн	Україн		боку	відсо
	ого	и від		психолог	тків
	навчал	25		а закладу	загал
	ьного	серпня		освіти;	ьної

змістом
(наприкл
ад:
збільшен
ня часу
на
виконанн
я
завдань);
зміна
методів
тестуван
ня
(формува
ння
завдань в
аудіофор
маті,
збільшен
им
шрифтом
,
шрифтом
Брайля
тощо)

плану 2004
учня р. №
(відпо 1096
відно “Про
до встано
потреб влення
и); розмір
- у
провед доплат
ення и за
(надан окремі
ня) види
корекц педаго
ійно-р гічної
озвитк діяльн
ових ості”
та (Офіці
психол йний
ого-пе вісник
дагогіч Україн
них и,
занять 2004
(послу р., №
г) 34, ст.
2263)
надаєт
ься
можли
вість
забезп
ечення
:
-
допомі
жними
засоба
ми для

- суми
створенн фінан
я сової
команди підтр
психолог имки
о-педаго
гічного
супровод
у
надаєтьс
я до двох
корекцій
но-розви
ткових
та
психолог
о-педаго
гічних
занять на
тиждень
заняття
за
розкладо
м класу
та
додатков
і
корекцій
но-розви
ткові та
психолог
о-педаго
гічні
заняття
(за
окремим

навчан
ня;

розкладо
м)

-
іншою
підтри
мкою
відпові
дно до
потреб
і
можли
востей
(соціал
ьних
послуг
тощо);

признача
ється
асистент
вчителя

-
асисте
нтом
вчител
я
відпові
дно до
потреб

Треті
й
рівен
ь

(над наявність
ається бар'єрів
я (відповідно
учня до різних
м, сфер
які розвитку),
мають що

створю фінанс підтри
ється ування мка в о
інклюз визнач освітнь
ивний ається ому и та
клас відпов процес
підтри ідно і
мка до надаєт альну

необхідн адапт забезп на основі
ація ечуєть загальни
розробит підру ся х
и та чникі універ критеріїв
виконати в для сальн оцінюван
індивіду закла ий ня з
дів дизай урахуван

ь перешкоджає надавати потреби на програм загальн, у ням
 трудяться за учня підставу ьної разі індивідуа
 нощі успішному умови для і заяви розвитку серед неможливого
 III функціонування явно проводиться одного та нької ливост навчальн
 ступанню стієння з індивіду освіт і його ого плану
 еня (навчання/ виснов (надан батьків альний и та забезп (за
 проя взаємодії/ ку ня) (інших навчальн навча ечення наявності
 ву ігровій інклюз корекція законн ий план льних -) та
 (труддіяльності/ ивно-р ійно-р их (за матер розум можливо
 нощі мобільності есурси озвитк предст наявност іалів не сті
 помі) в закладі ого ових авникі і) учня (у прист адаптації
 рног освіти центру та в) учня передбач тому осуван умов
 о потреба у: про психо та ається: числі ня, проведен
 ступ компле лого-п виснов надру облаш ня
 еня - здійсненні ксн у едагог ку про - кован туванн процедур
 проя комплексної психол ічних компле адаптаці их я и
 ву) психолого-п ого-пе занять ксн у я змісту шриф ресурс оцінюван
 едагогічної дагогіч (послу психол навчання том ної ня з
 оцінки ну г), ого-пе ; Брайл кімнат урахуван
 розвитку оцінку оплати дагогіч _ я або и ням
 особи в розвит послуг ну методич збіль особливи
 інклюзивно ку асисте оцінку на шени х освітніх
 -ресурсном особи нта розвит підтримк м потреб
 у центрі; передб вчител ку а шриф учня;
 ачаєть я, особи, педагогі том); під час
 ся: закупі надано чних додат проведен
 влі го працівни кові ня
 - допомі інклюз ків матер оцінюван
 консул жних ивно-р закладу іали ня
 ьтації засобі есурси освіти для враховую
 учасни в для им - опану ться
 ків навчан центро - консульт вання адаптація
 освітн ня м ації освіт процедур
 ього процес заклад учасникі нької и
 у з освіти в прогр оцінюван
 фахівц за освітньо ами; ня за
 ями рішенн го часом та

інклюзивно-ресурсного центру ;	ям процесу спеціальне фахівцям обладнання психологічного-педагогічного супроводу із залученням до неї працівниками закладів спеціальної освіти;	змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
--------------------------------	---	--

- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- забезпечуються індивідуальні відповіді програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- закупівля посиленого боку психолога за погодженням з Законом України "Про місцеве самоврядування" (іншим законом середніми передставниками освіти) - проведення	зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшенням шрифтом, шрифтом Брайля тощо)
---	---	---	--

- ення ови може ня
допоміжних (надан Кабіне змінюв відповід
засобах для ня) ту ати но до
навчання; корекц Міністрів рівень потреб
- додатковій ійно-р рів підтри учня
підтримці; озвитк Україн мки в занят з
ових и від межах розвитку
- та 25 одного слуховог
присутності психол серпня суміжн о та
асистента ого-пе 2004 ого зорового
вчителя дагог іч р. № рівня сприйма
можлива них 1096 підтри ння,
потреба в занят з “Про мки з альтерна
присутності (послу встано урахув тивної
асистента г); влення анням комуніка
учня - розмір кращи ції,
адапта у х соціальн
ція доплат інтерес о-побуто
змісту и за ів учня вого
навчан окремі орієнтув
ня; види ання
педаго тощо;
- гічної -
забезп діяльн залученн
ечення ості” я
учня (Офіці ерготера
іншою йний пента,
додатк вісник психолог
овою Україн а
підтри и, (поведін
мкою 2004 кового
відпові р., № терапевт
дно до 34, ст. а) тощо
потреб 2263) відповід
і но до
можли визначен
востей
(соціал

ьних
послуг
супров
оду
особи
з
поруш
енням
зору,
поруш
енням
опорно
-рухов
ого
апарат
у та
послуг
и
перекл
адача
жестов
ої
мови
тощо);
-
забезп
ечення
допомі
жними
засоба
ми для
навчан
ня;
-
можли
вість
забезп

ої
потреби;
-
використ
ання
спеціаль
них
методів,
технолог
ій та
прийомів
під час
занять, у
тому
числі
застосув
ання
жестової
мови,
шрифту
Брайля,
методів
альтерна
тивної
комуніка
ції,
візуальн
ого
розкладу
тощо
надаєтьс
я до
чотирьох
корекцій
но-розви
ткових
та

ечення
асисте
нтом
вчител
я

психолог
о-педаго
гічних
занять на
тиждень

заняття
за
адаптова
ним
розкладо
м, що
передбач
ає
відвідува
ння

занять за
розкладо
м класу
та
додатков
их
корекцій
но-розви
ткових
та

психолог
о-педаго
гічних
занять

(за
окремим
розкладо
м)
відповід
но до
індивіду
альної

програм
 и
 розвитку
 признача
 ється
 асистент
 вчителя
 асистент
 учня
 признача
 ється
 відповід
 но до
 визначен
 их
 потреб

Четв
 ерти
 й
 рівен
 ь

(над наявність створю фінанс підтри необхідн адапт забезп на основі
 ається бар'єрів ється ування мка в о ація ечується загальни
 я (відповідно інклюз визнач освітнь розробит підру ся х
 учня до різних ивний ається ому и та чникі універ критеріїв
 м, сфер клас відпов процес виконати в для сальн оцінюван
 які розвитку), підтри ідно і індивіду закла ий ня з
 мають що мка до надає альну дів дизай урахуван
 ь перешкоджа надає потреб'ся на програм загал н та у ням
 труд ють ься за учня підставу ьної разі індивідуа
 нощі успішному умови для і заяви розвитку серед немож льного
 IV функціонув наявно провед одного та ньої ливост навчальн
 ступ анню сті ення з індивіду освіт і його ого плану
 еня (навчання/ виснов (надан батьків альний и та забезп (за
 проя взаємодії/іг ку ня) (іншог навчальн матер ечення наявності

ву ровій інклюз корекц о ий план іалів -) та
 (труд діяльності/ ивно-р ійно-р законн (за (у розум можливо
 нощі мобільності есурсн озвитк ого наявност тому не сті
 тяжк) в закладі ого ових предст і) учня числі прист адаптації/
 ого освіти центру та авника передбач надру осуван модифіка
 ступ потреба у: про психо) учня ається: кован ня, ції умов
 еня - здійсненні ксн у едагог виснов - шриф туванн ня
 проя ву) комплексної психол ічних ку про модифік том я процедур
 психолого-п ого-пе занять компле ація або Брайл ресурс и
 едагогічної дагогіч (послу ксн у адаптаці я або ної оцінюван
 оцінки ну г), психол я змісту збіль кімнат ня з
 розвитку оцінку оплати ого-пе навчання шени и, урахуван
 особи в розвит послуг дагогіч ; м облаш ням
 інклюзивно ку асисте ну - шриф туванн особливи
 -ресурсном особи нта оцінку можлива том), я х освітніх
 у центрі; передб вчител розвит зміна викор місця потреб
 - створенні ачаєть я, ку результа истан навчан учня
 пристосува ся: закупі особи, тів ня ня, здійсненн
 нь влі надано навчання підру закупі я
 освітнього - допомі го ; чникі вля я
 середовища консул жних інклюз в для індиві адаптації
 (індивідуал ьтації засобі ивно-р - учнів дуаль процедур
 ьної учасни в для есурсн проведен з них и
 програми ків навчан им ня відповід особл засобі оцінюван
 розвитку, освітн ня, центро ивим в ня за
 індивідуаль ього фінанс м но до и навчан часом та
 ного процес ування заклад учня освіт ня змістом
 навчального у з базови освіти занять з німи відпов відповідн
 плану учня, фахівц х за жестової потре ідно о до
 адаптації ями соціал рішенн мови та і потре учня, що
 або інклюз ьних ям розвитку матер б включає:
 модифікаці ивно-р послуг команд слуховог іалів -
 й змісту есурсн и о сприйма додат використ
 навчання, ого фінанс ування ого-пе ння, кові ання
 дизайну центру заснов дагогіч просторо навча доступни
 ; заснов дагогіч ником х форм

приміщень - тощо);	облаштовування	ного супроводу із ання,	лого матеріали	викладу інформації
- допоміжних засобах навчання;	індивідуальн	ого нням	ого опанування	(шрифтом Брайля, письмових чи
- інших додаткових послугах та пристосування (наявність ресурсної кімнати тощо);	розвитку та індивідуальн	забезпечують ивно-ресурсн	тивної комунікації, тому	усних завдань тощо);
-	дуальн	ого	соціальн	-
присутності асистента вчителя, асистента учня	ого и за центру навчал ьного в плану	ого в погодж енням з класі батька відпов ми ідно (іншим до и	о-побуто ігрові спеці альне обладнання	використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань;
корекційно-розвиткових та психологічних зань (послуг);	корекційно-розвиткових та психологічних зань (послуг);	и “Про повну загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів	альтерна тивних методів навчання відпо та занять з самообсл визначених потре б залученн я ерготера пента, психолог а	адаптація /модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшен ня часу на процедур у

модифікація змісту навчання; - забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо); - забезпечення допоміжними засобами для навчання; - забезпечення додатк

и від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру у доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)

підтримки з урахуванням кращих інтересів учня

(поведінки з терапевтичного а) тощо відповідно до визначених потреб; - використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо;

оцінювання тощо

тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета

овими
послуг
ами
(асисте
нта
учня
тощо);

-
викори
стання
спеціа
льних
методі
в,
технол
огій та
прийо
мів,
зокрем
а
вивчен
ня
жестов
ої
мови,
викори
стання
альтер
нативн
их
методі
в
комуні
кації;
-
можли
вість

-
методич
на
підтримк
а
педагогі
чних
працівни
ків
закладу
освіти

-
консульт
ації
учасники
в
освітньо
го
процесу
з
педагогі
чними
працівни
ками
інклюзив
но-ресур
сного
центру
чи
іншими
фахівцям
и;

-
консульт
ації з
педагогі
чними

забезпечення
асистентом
вчителів

працівниками
спеціальних
закладів
освіти;

-

посилена
увага із
сторони
психолога
закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представників)
учня,
інших
учасників
в
освітнього
процесу
надається
до
шести
корекційно-розвиваючих
та
психолого-педагогічних
занять на
тиждень

заняття
за
адаптова
ним
розкладо
м, що
передбач
ає
відвідува
ння
основни
х занять
за
розкладо
м класу,
деяких
предметі
в за
індивіду
альним
розкладо
м та/або
додатков
их
корекцій
но-розви
ткових
та
психолог
о-педаго
гічних
занять
(за
окремим
розкладо
м)
відповід
но до

індивіду
альної
програм
и
розвитку
признача
ється
асистент
вчителя

асистент
учня
признача
ється
відповід
но до
визначен
их
потреб

П'ят
ий
рівен
ь

(над наявність створю фінанс підтри необхідн підру забезп на основі
ається бар'єрів ється ування мка о чники ечуєть загальни
я (відповідно інклюз визнач надаєт розробит для ся х
учня до різних ивний ається ься на и та учнів універ критеріїв
м, сфер клас відпов підстав виконати з сальн оцінюван
які розвитку), підтри ідно і заяви індивіду особл ий ня з
мають що мка до одного альну ивим дизай урахуван
ь перешкоджа надаєт потреб з програм и н та у ням
труд ють ься за учня батьків у освіт разі індивідуа
нощі успішному умови для (інших розвитку німи немож льного
V функціонув наявно провед законн та потре ливост навчальн
ступ анню сті ення их індивіду бами і його ого плану
еня (навчання/ виснов (надан предст альний і забезп (за
проя взаємодії/іг ня) авникі навчальн навча ечення наявності

ву рівній ку корекції) учня й план льні -) та
 (труддіяльності/ інклюзійно-р та (за матер розум можливо
 нощі мобільності ивно-р озвитк виснов наявност іали не сті
 найт) в закладі есурсн ових ку про і) учня нада прист адаптації/
 яжчо освіти ого та компле передбач ються осуван модифіка
 го потреба у: центру психо кснущається: додат ня ції умов
 ступ - здійсненні про лого-п психол кові облаш проведен
 еня комплексної кснущічних дагогіч адаптаці ігрові тування
 проя психолого-п психол занять ну я та/або та я процедур
 ву) едагогічної ого-пе (послу оцінку модифік навча ресурс и
 оцінки дагогіч г), розвит ація льні ної оцінюван
 розвитку ну оплати ку змісту матер кімнат ня з
 особи в оцінку послуг особи, навчання іли, и урахуван
 інклюзивно розвит асисте надано ; спеці облаш ням
 -ресурсном ку нта го - зміна альне тування особливи
 у центрі; особи вчител інклюз результа нання місця потреб
 - створенні передб я, ивно-р тів , навчан ня здійсненн
 пристосува ачається: влі им ; міжні закупі я
 нь освітнього допоміцентро - засоб закупі адаптації
 середовища - жних м проведен и для вля процедур
 (індивідуал проведен засобі заклад ня навча індиві и
 ьної ення в для освіти відповід ння дуаль оцінюван
 програми консул навчан за но до відпо них ня за
 розвитку, ьтацій ня, рішенн потреб відно засобі часом та
 індивідуаль учасни фінанс ям учня до в засобі змістом
 ного ків ування команд занять з визна навчан відповідн
 навчального освітн заснов и жестової чених ня о до
 плану учня, ього ником психол мови та потре потреб
 адаптації і процес соціал ого-пе розвитку б учня, що
 модифікаці у з ьних дагогіч слуховог закупі включає:
 й змісту фахівц послуг ного о вля -
 навчання, ями , супров сприйма облад
 дизайну інклюз фінанс оду із ння, нання
 приміщень ивно-р ування залуче просторо на 35
 тощо); есурсн заснов нням вого відсо
 ого ником

-	центру	облаш	до неї	орієнтув	тків	викладу
допоміжних ;	туванн	предст	ання,	загал	інформац	ії
засобах для	-	я	авника	тактильн	ьної	
навчання;	розроб	освітн	інклюз	ого	суми	(шрифто
- інших	лення	ього	ивно-р	сприйма	фінан	м Брайля,
додаткових	індиві	середо	есурсн	ння,	сової	письмови
послугах та	дуальн	вища	ого	альтерна	підтр	х чи
пристосува	ої	центру	тивної	имки		усних
ння	програ	забезп	за	комуніка		завдань
(наявність	ми	ечують	погодж	ції тощо;		тощо);
ресурсної	розвит	ься	енням	-		-
кімнати	ку та	доплат	з	можливе		використ
тощо);	індиві	и	батька	використ		ання
-	дуальн	відпов	ми	ання		засобів
присутності	ого	ідно	(іншим	альтерна		альтернат
асистента	навчал	до	и	тивних		ивної
вчителя,	ьного	Закону	законн	методів		комуніка
асистента	плану;	Україн	ими	навчання		ції під
учня	-	и “Про	предст	;		час
	провед	повну	авника	;		формуван
	ення	загаль	ми)	-		ня
(надан	ну	учня	проведен			завдань
ня)	середн	може	ня занять			
корекц	ю	змінюв	з			адаптація
ійно-р	освіту	ати	самообсл			/модифік
озвитк	” та	рівень	уговуван			ація
ових	постан	підтри	ня;			завдань з
та	ови	мки в	-			урахуван
психол	Кабіне	межах	залученн			ням
ого-пе	ту	одного	я			способу
дагогіч	Мініст	суміжн	ерготера			їх
них	рів	ого	певта,			сприйнят
занять	Україн	рівня	психолог			тя учнем,
(послу	и від	підтри	а			збільшен
г);	25	мки з	(поведін			ня часу
-	серпня	урахув	кового			на
адапта	2004	анням	терапевт			процедур
	р. №	кращи	а) тощо			у

ція	1096	х	відповід	оцінюван
змісту “Про	інтерес	но до	ня тощо	
навчан встано	ів учня	визначен	тести	
ня	влення	их	повинні	
-	розмір	потреб;	відповіда	
забезп	у	-	ти змісту	
ечення	доплат	використ	модифіко	
учня	и за	ання	ваної	
іншою	окремі	спеціаль	програми	
додатк	види	них	навчальн	
овою	педаго	методів,	ого	
підтри	гічної	технолог	предмета	
мкою	діяльн	ій та		
відпові	ості”	прийомів		
дно до	(Офіці	під час		
потреб	йний	занять, у		
і	вісник	тому		
можли	Україн	числі		
востей	и,	застосув		
(соціал	2004	ання		
ьних	р., №	жестової		
послуг	34, ст.	мови,		
тощо);	2263)	шрифту		
-		Брайля,		
забезп		методів		
ечення		альтерна		
допомі		тивної		
жними		комуніка		
засоба		ції,		
ми для		візуальн		
навчан		ого		
ня;		розкладу		
-		тощо;		
можли		-		
вість		методич		
забезп		на		
ечення		підтримк		

асисте
нтом
вчител
я;
-
викори
стання
спеціа
льних
методі
в,
технол
огій та
прийо
мів,
зокрем
а
вивчен
ня
жестов
ої
мови,
викори
стання
альтер
нативн
их
методі
в
комуні
кації;
-
забезп
ечення
додатк
овими
послуг

а
педагогі
чних
працівни
ків
закладу
освіти
-
консульт
ації
учасники
в
освітньо
го
процесу
з
фахівцям
и
інклюзив
но-ресур
сного
центру;
-
консульт
ації з
педагогі
чними
працівни
ками
спеціаль
них
закладів
освіти;
-
посилена
увага з
боку

ами
(асисте
нта
учня
тощо)

психолог
а до
батьків
(інших
законних
представ
ників)
учня,
інших
учасників
в
освітньо
го
процесу
надається
я до
восьми
корекцій
но-розви
ткових
та
психолог
о-педаго
гічних
занять на
тиждень
навчання
за
адаптова
ним
розкладо
м, що
передбач
ає
відвідува
ння
закладу

освіти
відповід
но до
індивіду
альної
програм
и
розвитку
з
обов'язк
овим
періодич
ним
включен
ням учня
в
освітній
процес,
відвідува
ння
учнем
заходів із
позашкіл
ьної
діяльнос
ті з
метою
соціаліза
ції
признача
ється
асистент
вчителя
та
асистент
учня

*{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483
від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022}*

Додаток 2 до Порядку

ПРОТОКОЛ

оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

Додаток 3 до Порядку

Індивідуальна програма розвитку

*{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979
від 30.08.2022}*

Про затвердження Порядку організації
інклюзивного навчання у закладах
загальної середньої освіти
Постанова Кабінету Міністрів України;
Порядок, Форма типового документа,
Протокол, Програма від 15.09.2021 № 957
Редакція від 06.09.2022, підстава —
979-2022-п

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/957-2021-%D0%BF>

**Законодавство
України**

с
07.09.2023

ЧИННИЙ

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f509138n95.docx](#) від 21.09.21 17:00, 15 кб
- Сигнальний документ — [f509138n111.docx](#) від 13.09.22 10:45, 24 кб

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 16.09.2021 — № 179
- **Офіційний вісник України** від 01.10.2021 — 2021 р., № 76, стор. 106, стаття 4774, код акта 107263/2021